

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 10/4/ 2019
Αριθμ. Πρωτ.: 258/55082

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Μέτρα για την αντιμετώπιση των "ελληνοποιήσεων" και την προώθηση της "Φέτας"»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 6408/18-03-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ν. Νικολόπουλος**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις δράσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) για την προστασία τόσο του εισοδήματος των Ελλήνων παραγωγών όσο και του καταναλωτή από αθέμιτες πρακτικές, σημειώνεται ότι είναι ήδη ενεργοποιημένος και θα συνεχίσει να αξιοποιείται και να βελτιώνεται ο μηχανισμός των συστηματικών τακτικών ελέγχων, ο οποίος απλώνεται σε όλο το μήκος της αλυσίδας παραγωγής και διακίνησής του γάλακτος και προϊόντων γάλακτος βάσει:

- της αριθμ. 175180/15-7-2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 296113/2006 (Β' 1414) Κοινής Υπουργικής Απόφασης με θέμα 'Μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, αξιοποίησης, μεταποίησης, τυποποίησης, διακίνησης και εμπορίας για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα'» (Β' 1721/2-8-2011) και
- της αριθμ. 1678/111284/14-10-2015 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λεπτομέρειες εφαρμογής της υπ' αριθμ. 175180/2011 (Β' 1721) Κοινής Υπουργικής Απόφασης και ρυθμίσεις σχετικά με τη διαδικτυακή σύνδεση επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα στο πληροφοριακό σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ» (Β' 2257/20-10-2015).

Αναλυτικότερα, οι δράσεις των εποπτευόμενων από το ΥΠΑΑΤ αρμόδιων φορέων έχουν ως εξής ανά φορέα:

ΕΛ.Γ.Ο. – ΔΗΜΗΤΡΑ

Τα θέματα που αναφέρονται σε ελληνοποιήσεις, αφορούν όλα τα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και τα προϊόντα ΠΟΠ (Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης) και ΠΓΕ (Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης). Το ΥΠΑΑΤ, με την αριθμ. 261611/07-03-2007 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης, Οικονομίας & Οικονομικών, Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Καν. (ΕΚ) 510/2006 του Συμβουλίου της 20^{ης} Μαρτίου 2006 “για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων” και του Καν. (ΕΚ) 1898/2006 της Επιτροπής της 23ης Δεκεμβρίου 2006 “σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού υπ’ αριθμ. 510/2006 για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων”» (Β’ 406/22-3-2007), έχει θεσπίσει σύστημα πιστοποίησης και ελέγχου των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ, στην κορυφή των οποίων βρίσκεται η “Φέτα”. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ έχει οριστεί ως ο αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο και την πιστοποίηση των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ.

Οι επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν τις Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις εντάσσονται στο σύστημα ελέγχου του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ και πιστοποιούνται από αυτόν για τη χρήση των ενδείξεων, τόσο στο στάδιο της παραγωγής τους πριν από τη θέση των προϊόντων αυτών στην αγορά, όσο και στα σημεία πώλησής τους.

Οι διαδικασίες ελέγχου σε ό,τι αφορά στα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ καλύπτουν τις απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Κανονιστικού Πλαισίου και διασφαλίζουν την ανάδειξη των ελληνικών προϊόντων.

Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, ανάλογα με τη δραστηριότητά τους, υποχρεούνται να υποβάλουν ηλεκτρονικά στην εφαρμογή ΑΡΤΕΜΙΣ που έχει αναπτύξει ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ [σχετ. η προαναφερθείσα αριθμ. 1678/111284/14-10-2015 ΥΑ]:

- τις Μηνιαίες ή Ετήσιες Δηλώσεις Εισκομίσσεων Γάλακτος,
- τις Μηνιαίες ή Ετήσιες Δηλώσεις Ισοζυγίου Γάλακτος (Μ.Δ.Ι.Γ.) και
- τις Μηνιαίες Δηλώσεις Προμήθειας ειδών γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων (Μ.Δ.Π.Γ.).

Ο ΕΛ.Γ.Ο. – ΔΗΜΗΤΡΑ διαθέτει όλα τα στοιχεία που αφορούν τόσο στις ποσότητες αγελαδινού, πρόβειου και γίδινου γάλακτος που παράγονται στην Ελλάδα, όσο και στις ποσότητες κάθε μορφής γάλακτος που εισάγονται, καθώς και στα προϊόντα στα οποία αυτές χρησιμοποιούνται.

Σκοπός των ισοζυγίων γάλακτος είναι ο έλεγχος:

- της νόμιμης χρήσης όλων των ειδών γάλακτος στα διάφορα γαλακτοκομικά προϊόντα,
- της τήρησης της συμβατικής τους υποχρέωσης για μη χρήση πρώτων υλών προέλευσης τρίτων χωρών για παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων σε εγκαταστάσεις μεταποίησης που έχουν επιδοτηθεί από εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα,
- της ορθότητας των ισχυρισμών για τη γεωγραφική προέλευση της πρώτης ύλης που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή συγκεκριμένων γαλακτοκομικών προϊόντων και
- της διακίνησης, διάθεσης και παράδοσης υποπροϊόντων γάλακτος.

Μετά την επεξεργασία των δηλώσεων του ισοζυγίου γάλακτος, εκδίδεται πληθώρα στατιστικών πληροφοριών σχετικά με τα παραγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα, την πρώτη ύλη που χρησιμοποιήθηκε κ.ά.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι οι επιχειρήσεις γάλακτος έχουν το δικαίωμα να πραγματοποιούν αγορές γάλακτος, οι οποίες δηλώνονται στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ως Γάλα Ελληνικό, Γάλα Ευρωπαϊκής Ένωσης, Γάλα Τρίτων Χωρών, σε όποια μορφή και από όποια χώρα επιθυμούν, αρκεί να τεκμηριώνουν σε ημερήσια βάση την ανάλωσή του ανά προϊόν. Τα παραπάνω αποτελούν αντικείμενο των ελέγχων που διενεργεί ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

Σε ό,τι αφορά στις παραγόμενες ποσότητες γάλακτος, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα στοιχεία του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, το έτος 2018 οι ποσότητες ελληνικού πρόβειου και γίδινου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκαν από τις επιχειρήσεις μεταποίησης και παραγωγής τυροκομικών και λοιπών γαλακτοκομικών προϊόντων, ανήλθαν σε 671.583 και 152.449 τόνους αντίστοιχα. Το γάλα αυτό αναλώθηκε κυρίως για την παραγωγή προϊόντων Π.Ο.Π. (76% του πρόβειου και 38% του γίδινου). Πιο συγκεκριμένα και σύμφωνα με τις Μ.Δ.Ι.Γ. η παραγόμενη ποσότητα ΦΕΤΑΣ το 2018 ανήλθε σε 125.986 τόνους, ενώ παρήχθησαν και 13.381 τόνοι λοιπών τυριών Π.Ο.Π. Για την παραγωγή τους χρησιμοποιήθηκαν 510.155 τόνοι πρόβειου, 58.272 τόνοι γίδινου και 13.678 τόνοι αγελαδινού γάλακτος κατά περίπτωση.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι οι παραγόμενες ποσότητες πρόβειου και γίδινου γάλακτος στη χώρα μας ανταποκρίνονται ως προς την επάρκειά τους στην παραγωγή των προϊόντων Π.Ο.Π. της αντίστοιχης περιόδου. Επίσης, από τους ελέγχους δεν προκύπτει η χρήση εισαγόμενου γάλακτος σε Π.Ο.Π. προϊόντα.

Σε ό,τι αφορά στους ελέγχους των Μ.Δ.Ι.Γ., αναφέρονται τα ακόλουθα:

- το 2015 πραγματοποιήθηκαν 120 έλεγχοι σε επιχειρήσεις, από τους οποίους οι 38 παρουσίασαν ευρήματα, έγιναν συστάσεις σε 28 περιπτώσεις και εισήγηση επιβολής προστίμου για 10 επιχειρήσεις,
- το 2016 πραγματοποιήθηκαν 263 έλεγχοι σε επιχειρήσεις γάλακτος, από τους οποίους οι 105 παρουσίασαν ευρήματα, έγιναν συστάσεις σε 76 περιπτώσεις και εισήγηση επιβολής προστίμου για 29 επιχειρήσεις,
- το 2017 πραγματοποιήθηκαν 198 έλεγχοι σε επιχειρήσεις γάλακτος, από τους οποίους οι 72 παρουσίασαν ευρήματα, έγιναν συστάσεις σε 51 περιπτώσεις και εισήγηση επιβολής προστίμου για 21 επιχειρήσεις και
- το 2018 πραγματοποιήθηκαν 268 έλεγχοι σε επιχειρήσεις γάλακτος από τους οποίους οι 98 παρουσίασαν ευρήματα, έγιναν συστάσεις σε 74 περιπτώσεις και εισήγηση επιβολής προστίμου για 22 επιχειρήσεις.

Σημειώνεται ότι στους ελέγχους που πραγματοποιούνται δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις επιχειρήσεις που αύξησαν τη χρήση εισαγόμενου γάλακτος για την παραγωγή των προϊόντων τους, ενώ έλεγχοι πραγματοποιούνται και από μικτά κλιμάκια, στα οποία συμμετέχουν ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, ο ΕΦΕΤ και το Συντονιστικό Κέντρο Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ), με στόχο να διασφαλιστεί η τήρηση της νομιμότητας σε όλα τα επίπεδα.

Όσον αφορά στις παραβάσεις, σημειώνεται ότι για το πρώτο 9μηνο του έτους 2018 επιβλήθηκαν από το Δ.Σ. του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ πρόστιμα ύψους 80.236 ευρώ σε 19 επιχειρήσεις για μη έγκαιρη συμπλήρωση των Μ.Δ.Ι.Γ. Εκκρεμεί η εξέταση 7 ενστάσεων. Η διαδικασία επιβολής κυρώσεων στις επιχειρήσεις που δεν συμπλήρωσαν τις Μ.Δ.Ι.Γ. για το τελευταίο τρίμηνο του 2018, καθώς και το ετήσιο ισοζύγιο, βρίσκεται σε εξέλιξη.

ΕΦΕΤ

Τα θέματα που αφορούν σε αντιμετώπιση φαινομένων νοθείας και απάτης, αποτελούν διαχρονική προτεραιότητα του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ). Συγκεκριμένα, ο ΕΦΕΤ πραγματοποιεί συντονισμένες και στοχευμένες δράσεις, συνεργαζόμενος και με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες, όπου κριθεί απαραίτητο, με στόχο την προστασία και την αποτροπή φαινομένων παραπλάνησης των καταναλωτών. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι το τελευταίο χρονικό διάστημα δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση και συνδρομή σε θέματα ελληνοποίησης γάλακτος, με στοχευμένους ελέγχους σε 22 επιχειρήσεις στις περιοχές Θεσσαλίας, Θράκης, Μακεδονίας, Ηπείρου και Λέσβου, σε συνεργασία με το Συντονιστικό Κέντρο Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ), ενώ οι έλεγχοι συνεχίζονται βάσει ευρημάτων.

Επίσης, ο ΕΦΕΤ υλοποιεί Προγράμματα Ελέγχου σε θέματα Ασφάλειας (βιολογικούς και χημικούς κινδύνους), όπως και σε θέματα Ποιότητας Τροφίμων. Σκοπός των ελέγχων είναι η προάσπιση των συμφερόντων των καταναλωτών μέσω της συμμόρφωσης με την Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία, όσον αφορά: α) στην εξακρίβωση εάν τα γαλακτοκομικά προϊόντα [τυριά ΠΟΠ, διάφορα άλλα τυριά και άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα] φέρουν τη σωστή επισήμανση σχετικά με το είδος του γάλακτος που περιέχουν, β) στην τυχόν ανίχνευση νοθείας και γ) στη συμμόρφωσή τους με τις ισχύουσες νομοθετικές απαιτήσεις. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΕΦΕΤ:

(http://www.efet.gr/portal/page/portal/efetnew/consumers/official_audit) και
(<http://www.efet.gr/portal/page/portal/efetnew/library/plans>).

Επιπλέον, αναφέρεται ότι ο ΕΦΕΤ υλοποίησε το προηγούμενο έτος πρόγραμμα ελέγχου για τη διαπίστωση παραπλάνησης ως προς την πώληση “λευκού τυριού” ως “Φέτα” σε επιχειρήσεις μαζικής εστίασης. Διεξήχθησαν συνολικά 3.500 έλεγχοι που συνδυάστηκαν με ανάλυση 100 δειγμάτων, με το ποσοστό μη-συμμόρφωσης να ανέρχεται σε 3,7% επί του συνόλου των δειγμάτων.

Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω αναφερθέντα αφορούν στον συστηματικό, τακτικό έλεγχο στην αγορά του γάλακτος, ενώ πραγματοποιούνται με συνέργεια δράσεων και συνασπισμό δυνάμεων από μικτά ελεγκτικά κλιμάκια όλων των φορέων του ΥΠΑΑΤ, όπως και σε άλλες κατηγορίες τροφίμων, έκτακτοι στοχευμένοι έλεγχοι με τη συνδρομή και άλλων φορέων και θεσμών, όπως του Συντονιστικού Κέντρου Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ).

Όσον αφορά στην ενίσχυση των ελέγχων για τις παράνομες ελληνοποιήσεις γάλακτος, σημειώνεται ότι πρόκειται για θέμα που αφορά σε όλα τα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ. Προκειμένου να εντατικοποιηθούν οι συγκεκριμένοι έλεγχοι, είναι απαραίτητος ο συντονισμός πολλών υπηρεσιών και φορέων [π.χ. Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ), Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης, Τελωνεία, ΕΦΕΤ κ.λπ.].

Σε κάθε περίπτωση, το ΥΠΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων), έχοντας ως στόχο την πάταξη της παραβατικότητας, έχει, ήδη, προβεί στην αναμόρφωση του μέχρι πρότινος θεσμικού πλαισίου, με την πρόσφατη έκδοση της αριθμ. 838/51008/14.03.2019 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Μέτρα ελέγχου της αγοράς του γάλακτος» (Β'964/21.03.2019), που σκοπό έχει τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος ελέγχου διακίνησης γάλακτος και προϊόντων γάλακτος, με τον εντοπισμό των διαφόρων παραβάσεων και την επιβολή των αντίστοιχων διοικητικών κυρώσεων με αυστηρότητα και σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

Επισημαίνεται ότι, πέραν των απαιτούμενων στοχευμένων επίσημων ελέγχων που εξυπηρετούν στην προστασία των ελληνικών γαλακτοκομικών προϊόντων και της ελληνικής κτηνοτροφίας, ένας τρόπος αντιμετώπισης της ανισότητας μεταξύ των κτηνοτρόφων και των αγοραστών γάλακτος ως προς τη διαπραγματευτική τους δύναμη, που συνδέεται τόσο με τη διαμόρφωση και συμφωνία τιμών όσο και με τους γενικότερους όρους συναλλαγής, είναι η συγκρότηση και λειτουργία ισχυρών Οργανώσεων Παραγωγών.

Οι κτηνοτρόφοι συντονισμένοι θα έχουν τη δυνατότητα να διαπραγματευτούν καλύτερα τόσο τις τιμές των προϊόντων τους, όσο και τις τιμές και το κόστος των εισροών τους, ενώ ενωμένοι θα μπορούν να διαχειριστούν τις όποιες κρίσεις ανακύψουν, όπως την αναζήτηση εναλλακτικής διάθεσης του προϊόντος τους, εάν παραστεί ανάγκη.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι, πέραν των απαραίτητων συλλογικών δομών στο επίπεδο της πρωτογενούς παραγωγής αλλά και της μεταποίησης, είναι σημαντικό να προχωρήσει η δημιουργία μίας συλλογικής οργάνωσης, όπως μίας Διεπαγγελματικής Οργάνωσης, η οποία θα λειτουργούσε προς την κατεύθυνση του αυτοελέγχου της αγοράς του τυριού, καθώς και της στρατηγικής ανάπτυξης και προώθησής της εν λόγω αγοράς μέσα από ευρύτερη συναίνεση και συνεννόηση όλων των δρώντων στην αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας του συγκεκριμένου προϊόντος.

Το ΥΠΑΑΤ στηρίζει και αναμένει την ανάληψη των σχετικών πρωτοβουλιών εθνικής συνεννόησης για μία ενιαία Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Φέτας. Στο πλαίσιο αυτό:

- Πραγματοποιήθηκε συνάντηση της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κας Ολυμπίας Τελιγιορίδου, με εκπροσώπους του Συνδέσμου Ελληνικής Κτηνοτροφίας, της Πανελλήνιας Ένωσης Κτηνοτρόφων, της Ομοσπονδίας Κτηνοτροφικών Συλλόγων Θεσσαλίας και του Κλαδικού Συνεταιρισμού Αιγοπροβατοτρόφων, στην οποία υπήρξε ομόφωνη συμφωνία για την προώθηση δημιουργίας ενιαίας Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Φέτας.

και

- Πραγματοποιήθηκε σύσκεψη της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ, του Υπουργού, Σταύρου Αραχωβίτη, και της Υφυπουργού, Ολυμπίας Τελιγιορίδου, με παραγωγικούς φορείς που εμπλέκονται στην παραγωγή του εθνικού μας προϊόντος, της Φέτας, της οποίας αντικείμενο ήταν η εξεύρεση λύσης για τη δημιουργία Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Φέτας.

Επισυνάπτονται τα σχετικά Δελτία Τύπου.

Τέλος, αρμόδια να απαντήσουν για τα θέματα που τα αφορούν, είναι τα Υπουργεία Οικονομικών και Οικονομίας & Ανάπτυξης, προς τα οποία κοινοποιείται το παρόν έγγραφό μας με αντίγραφο της Ερώτησης.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΤΕΛΙΓΙΟΡΙΔΟΥ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

1. Το από 13 Φεβρουαρίου του 2019 Δελτίο Τύπου
2. Το από 5 Απριλίου του 2019 Δελτίο Τύπου

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης (με αντίγραφο της Ερώτησης)
 - Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπ. Οικονομικών (με αντίγραφο της Ερώτησης)
 - Γραφείο κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο